

FAQ WaardeVOL Brummen

versie februari 2021

Algemeen

- 1. Wat is het hoofddoel van WaardeVOL Brummen?
Dit project gaat over een toekomstbestendige inrichting en beheer van het projectgebied WaardeVOL Brummen. Samen met inwoners en gebruikers van het gebied willen de initiatiefnemende partijen voorwaarden vaststellen voor de instandhouding en uitbreiding van hoogwaardige natuur, duurzame landbouw en een gevarieerd cultuurlandschap. Waar het goed is te wonen, te werken en te recreëren. De initiatiefnemende partijen zijn Provincie Gelderland, gemeente Brummen en Waterschap Vallei en Veluwe.
- 2. Waar speelt het project?
Het projectgebied WaardeVOL – Brummen ligt in de Zuidelijke IJsselvallei, tussen de woonkernen Zutphen, Brummen en Hall. De landgoederen Voorstonden en Leusveld vormen de centrale kern van het projectgebied. Dit projectgebied is omringd door natuurgebieden. Aan de westkant ligt de Veluwe, aan de noordzijde de Empese en Tondense Heide, aan de oostkant liggen de IJsseluiterwaarden en aan de zuidzijde ligt het Soerense Broek. Door het projectgebied lopen drie hoofdwatertgangen, deze ontspringen in het gebied en monden uit in de IJssel. Dit zijn: de Haarsloot, de Oekense Beek en de Rhienderense Beek.
- 3. Waarop is de begrenzing van het projectgebied gebaseerd?
Om de doelen van Natura 2000 en het Gelderse Natuurnetwerk te kunnen realiseren, moet het watersysteem worden aangepast. De begrenzing is gebaseerd op waterafvoerende eenheden (stroomgebiedjes) die mogelijk moeten worden aangepast om de gewenste waterhuishoudkundige situatie te bereiken. De begrenzing van het gebied kan nog wijzigen als er meer duidelijkheid is over de te treffen maatregelen.
- 4. Wat is de oorspronkelijke aanleiding van het project?
Het project begon ooit met verdrogingsbestrijding voor Natura 2000-gebieden. In 2018 is de doelstelling van het project verbreed.
- 5. WaardeVOL Brummen is een klimaatproject. Wat houdt dat in?
Dat houdt in dat rekening wordt gehouden met klimaatverandering (extreme neerslag en droogte) en de effecten daarvan worden meegenomen in de maatregelen. Dit vraagt dus om robuuste ontwerpen die ook over tientallen jaren nog voldoen.
- 6. Waar wordt met dit project naar toe gewerkt? Ligt de focus op natuur of is het breder?
Het project is gericht op alle aspecten en gebruiksfuncties en niet één in het bijzonder. We gaan voor een integraal plan met oog op de functies natuur, landbouw, landschap, wonen, recreatie en toerisme en biodiversiteit.
- 7. Hoe ziet de planning van het project er uit?
Sinds najaar 2018 wordt WaardeVOL Brummen als een gebiedsproces uitgevoerd. Dat betekent niet dat er een planning ligt van begin tot eind van het project. We werken in vier stappen (zie schema hieronder) en bekijken stap voor stap wat de uitkomsten zijn, hoe we de volgende stap samen met bewoners gaan aanpakken en wat daarvoor aan voorbereiding of onderzoek nodig is. Dit bepaalt per stap de doorlooptijd. Begin 2021 beginnen we met stap 4. In deze stap werken we samen met bewoners en gebruikers het schetsontwerp uit tot concrete

inrichtingsplannen. Zodra een inrichtingsplan is afgerond kan deze worden uitgevoerd. Het volledige project is in 2026 uitgevoerd.

Stap 1 Informeren

Stap 2 Informatie vertalen naar eigen situatie; kansen en problemen benoemen

Stap 3 Bepalen oplossingsrichtingen gehele gebied

Stap 4 Oplossingen in deelgebieden uitwerken

Samenwerking

- 8. Hoe is WaardeVOL Brummen georganiseerd?
Het project WaardeVOL Brummen is een samenwerking tussen Provincie Gelderland, Gemeente Brummen en Waterschap Vallei en Veluwe. Het waterschap voert de regie en trekt de planvorming. De Regiegroep adviseert over het te voeren proces. Samen met de bewoners en grondeigenaren geven we invulling aan de inrichting van het gebied.
- 9. Wat is de rol van Natuurmonumenten in het project WaardeVOL Brummen?
Natuurmonumenten beheert veel grond in het gebied van WaardeVOL Brummen. Natuurmonumenten ziet kansen en mogelijkheden om op haar gronden de natuurkwaliteit te verbeteren, en daarmee bovendien een bijdrage te leveren aan het klimaatbestendig maken van het gebied. Zij denkt als lid van de Regiegroep mee over de aanpak van het proces, en neemt aan de bewonersavonden deel als grondeigenaar. Natuurmonumenten is geen mede initiatiefnemer van WaardeVOL Brummen. In het project werken we van visie naar schetsontwerp naar concrete inrichtingsplannen. Bij het maken van concrete inrichtingsplannen zal Natuurmonumenten, net als alle andere belanghebbenden, een actieve rol gaan spelen.

Besluitvorming

- 10. Hoe loopt het besluitvormingsproces m.b.t. concrete maatregelen?
In nauwe samenwerking met bewoners en gebruikers van het gebied is een schetsontwerp opgesteld. Dit schetsontwerp wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de stuurgroep (gedeputeerde, heemraad en wethouder). Vervolgens wordt het schetsontwerp met de betrokken eigenaren verder uitgewerkt tot een definitief ontwerp. Voor de realisatie van het definitief ontwerp worden vergunningen aangevraagd. Deze vergunningen doorlopen een procedure, waarbij belanghebbenden inzage hebben en indien nodig bezwaar en beroep kunnen aantekenen.

Natuur

- 11. Wat is de status en positie van de natuuropgaven in dit projectgebied, hoe verhouden deze zich tot het huidige project en wat zijn de juridische kaders waarbinnen dit project wordt uitgevoerd?
De natuuropgaven zijn, na het doorlopen van een inspraakprocedure, vastgesteld door Gedeputeerde Staten. Verbeteren van bestaande en realiseren van ca. 100 ha nieuwe natuur zijn belangrijke input voor het huidige project. In het kader van het project wordt o.a. onderzocht wat hydrologisch gezien de beste mogelijkheden zijn om het gewenste natuurherstel te realiseren. Samen met de kansen voor grondverwerving leidt dit tot een inrichtingsvoorstel voor het projectgebied.

- 12. Wat betekent precies vernatten van natuur?

Als we spreken over vernatten van natuur dan bedoelen we niet dat het in de natste perioden nog natter moet worden. De natuur heeft er voornamelijk last van dat de grondwaterstand in het voorjaar te snel uitzakt. Het langer vasthouden van grondwater kan dat verhelpen.

(Grond)water

- 13. Is de grondwaterstand het gehele jaar door hetzelfde?

De grondwaterstand varieert door het jaar heen en is sterk afhankelijk van neerslag en verdamping. In de winter is de grondwaterstand op zijn hoogst. Richting zomer en daarna daalt de grondwaterstand omdat het steeds droger wordt.

- 14. Er is een meetnet van peilbuizen aangelegd. Wat wordt gedaan met de monitoringsgegevens en hoe lang moet je meten voordat je over betrouwbare informatie beschikt?

De peilbuizen leveren meetgegevens waarmee we de effecten monitoren van nog nader te bepalen maatregelen. Iedere meting is betrouwbaar, aan één meting alleen hebben we nog niet veel. Daarom is langere tijd meten van belang. Over het algemeen geeft een periode van twee jaar dagelijks meten, waarin twee winters en twee zomers zitten, voldoende informatie.

- 15. Hoe kan ik grondwaterstanden te weten komen van mijn eigen perceel/percelen en van peilbuizen elders in het projectgebied, waarvan digitale registratie plaatsvindt?

De metingen van peilbuizen kunt u nu zelf bekijken via de site <https://grondwater.webscada.nl/waardevolbrummen>

De site geeft een kaart van WaardeVOL Brummen met peilbuizen en een tabel. De kaart is schaalbaar tot perceelniveau. Door te klikken op een peilbuis kunnen de bijbehorende gegevens worden opgeroepen. Ook in de tabel links kunt u een peilbuis/adres te kiezen. In de tabel kan ook de periode worden geselecteerd.

Elk peilbuis laat de grondwaterstandsverloop in de tijd zien ten opzichten van het maaiveld. De tijd kan gekozen worden in de kolom links. Ook worden neerslagcijfers gepresenteerd. Onder het tabblad gegevens staan alle kenmerken van de peilbuis zoals lengte, de startdatum van de waarnemingen en de laatste waarnemingsdatum.

- 16. Hoe kan het dat op grote oppervlakten toch een tijd veel water ligt?

Binnen het gebied van WaardeVOL Brummen komen percelen voor waar de grondwaterstand diep zit, maar waar toch met regelmaat plassen op het land te zien zijn. Dat kan komen omdat de bovenlaag is verslemt of dat er ondiep een oerlaag voorkomt. Regenwater kan daardoor moeilijk in de grond zakken. Wilt u weten wat de invloed van klimaat op het gebied is, kijk dan op <https://klimaatvalleienveluwe.nl/atlas/>

- 17. Wat is de stand van zaken met betrekking tot de grondwaterverontreiniging bij het voormalige HBU-terrein in Hall?

Uit onderzoek is bekend dat de verontreiniging niet in het ondiepe grondwater zit, maar vele meters daaronder, namelijk op 12 tot 14 meter diepte. Daaronder bevindt zich een slecht doorlatende laag waarop de verontreiniging als het ware blijft hangen. Deze laag levert geen risico's op voor de volksgezondheid. Wel is het ongewenst als diep grondwater binnen de verontreinigingsvlek wordt

opgepompt, want dan kan verontreinigd grondwater worden aangetrokken. In het project WaardeVOL Brummen is de stip aan de horizon om voornamelijk ondiepe grondwaterstanden te beïnvloeden. De diepe grondwaterstanden en -stroming worden niet beïnvloed. Provincie Gelderland is aan zet om de meest doelmatige saneringsaanpak vast te stellen.

Gebiedsproces

- 18. Hoe kan ik meepraten en inbreng leveren bij maken van een inrichtingsvoorstel voor mijn woon- en werkomgeving?

In onze aanpak gaan we met de inwoners en gebruikers samenwerken op vier verschillende niveaus met bijbehorende bijeenkomsten:

1. Gehele projectgebied – Projectbijeenkomst
2. Deelgebied - Deelgebiedbijeenkomst
3. Cluster - Gebiedsatelier
4. Individueel – Keukentafelgesprek

Projectbijeenkomst	
Omschrijving	Bijeenkomst waarbij het project procesmatig op hoofdlijnen wordt besproken. De uitkomsten uit de deelgebiedbijeenkomsten worden teruggekoppeld.
Voor wie?	Alle inwoners en gebruikers van het gebied.
Hoe vaak?	Minimaal 1 keer per jaar

Deelgebiedbijeenkomst	
Omschrijving	<p>Bijeenkomst waarbij één van de vijf deelgebieden procesmatig wordt besproken. Uitkomsten uit de gebiedsateliers worden teruggekoppeld. Raakvlakken tussen gebiedsateliers worden besproken.</p> <p>Samen met de Regiegroep zijn de volgende deelgebieden vastgesteld:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Haarsloot 2. Oekense Beek 3. Rhienderense Beek - omleiding 4. Rhienderense Beek - herinrichting 5. Gebied tussen Vosstraat en Rhienderensestraat <p>In de eerste deelgebiedbijeenkomst bepalen we samen de onderwerpen die uitgewerkt gaan worden in de gebiedsateliers. Op basis hiervan stellen we ook samen de clustergrens van een gebiedsatelier vast.</p>
Voor wie?	Alle direct belanghebbenden van het desbetreffende deelgebied.
Hoe vaak?	Dit verschilt mogelijk per deelgebied. We spreken dit samen af.

Gebiedsatelier

Omschrijving	Bijeenkomst waarbij wordt ingezoomd op een bepaald cluster in het deelgebied, waar samen inrichtingsmaatregelen worden bedacht en uitgewerkt. Relevante informatie vanuit de keukentafelgesprekken wordt in het gebiedsatelier besproken. Met de deelnemers aan een keukentafelgesprek wordt afgestemd wat wel en niet gedeeld mag worden in het gebiedsatelier.
Voor wie?	Alle direct belanghebbenden van het desbetreffende gebiedsatelier/cluster.
Hoe vaak?	Dit verschilt per gebiedsatelier. We spreken dit samen af.

Keukentafelgesprek

Korte omschrijving	<p>Een gesprek met een bewoner of gebruiker. In een gesprek kunnen we samen met de bewoner/gebruiker komen tot een maatwerkoplossing die specifiek voor zijn/haar grond geldt. Ook is er ruimte om zaken te bespreken die een bewoner of gebruiker niet in een groep wil bespreken.</p> <p>Het gesprek is op aanvraag, zowel vanuit bewoner en gebruiker als vanuit het waterschap.</p>
Voor wie?	Bewoner of gebruiker van een of meerdere clusters.
Hoe vaak?	Dit hangt af van de behoefte. We maken hier samen met de bewoner of gebruiker een afspraak over.

Verbinding tussen de bijeenkomsten

Om de samenhang in het project te behouden en de doelen te behalen, is het noodzakelijk dat alle niveaus met elkaar verbonden zijn en blijven. Ook is het belangrijk dat informatie met elkaar gedeeld wordt. De verbinding tussen de verschillende bijeenkomsten staat hieronder weergegeven.